

Případová studie

Finanční gramotnost 2024

Julie Pazdírková, Jan Hrňa a Tadeáš Holec

Příjmy

Hlavní druhy příjmu

- Zaměstnání
- Podnikání
- Dávky a příspěvky od státu

Další příjmy

- Investice
- Pronájem nemovitostí
- Dědictví
- Přivýdělek

Zaměstnání

- Stálý příjem
- Klid a sociální jistoty
- Stálá pracovní doba
- Žádné riziko ztráty

- Nejistota z propouštění nebo náhrady někým jiným
- Žádná časová flexibilita

Vyplácení příjmu "na ruku" sice mzdu zvyšuje, snižuje však náhrady mzdy a nezapočítává se do výměry důchodu!

Podnikání

- Vyšší příjem
- Možnost rozšíření podnikání
- Časová flexibilita
- Realizace snů
- Menší daňové odvody

- Investice vlastního kapitálu
- Nutnost být ve střehu
- Riziko ztráty a neúspěchu
- Nutnost řešit administrativní a právní povinnosti spojené s podnikáním

Náklady na výdělečnou činnost

- Čas... aktivní příjmy
- Kapitál... v případě podnikání, investice, příjem z majetku
- Doprava... do zaměstnání
- Administrativní činnost... při podnikání, pobírání dávek, etc.

Zaměstnání

Není potřeba vstupní kapitál
Daňový výkaz dělá zaměstnavatel

Čas

Případně doprava

Podnikání

Osobní náklady se snižují s úspěchem a růstem firmy

Vstupní kapitál

Čas

Vytváření daňového výkazu

Investice, spoření, výnos z majetku

Čas

Vstupní kapitál

Daně a odvody

Mzda (Daň z příjmu) → Fyzické osoby (zaměstnanci)

Podnikání → Fyzické osoby (OSVČ)
 → Právnícké osoby
 (Daň z příjmu, Daň z přidané hodnoty)

Prodej nemovitosti a pronájem → Fyzické osoby
 → Právnícké osoby
 (Daň z příjmu)

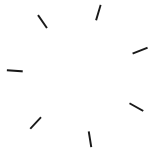
Daň z příjmu
 Fyzické osoby – dvě sazby → Základní – 15%
 → Progresivní – 23%
 Právnícké osoby – 21%

Daň z přidané hodnoty
 Dvě sazby → Základní – 21%
 → Snížená – 12%

	Zaměstnanci	OSVČ	OBZP
Sociální pojištění	31,5% hrubé mzdy (6,5% zaměstnanec, 25 % zaměstnavatel)	29,2% vyměřovacího základu (vyměř. základ – 55% daňového základu)	Dobrovolné důchodové pojištění - 28% z 25% průměrné mzdy
Zdravotní pojištění	13,5% hrubé mzdy (4,5% zaměstnanec, 9% zaměstnavatel)	13,5% vyměřovacího základu (vyměř. základ – 50% daňového základu)	13,5% minimální mzdy

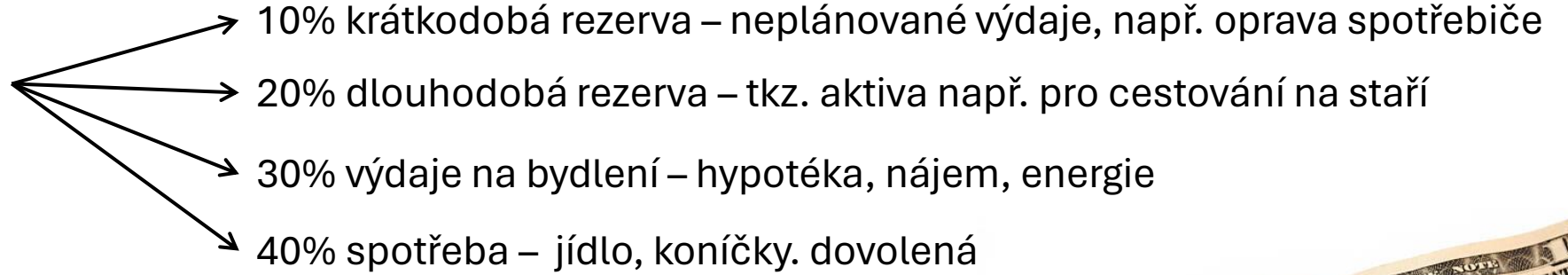
Výhody a nevýhody

	Mzda (zaměstnání)	Podnikání (OSVČ)	Fyzické osoby	Právnícké osoby
+	<ul style="list-style-type: none"> Zaměstnavatelé hradí část odvodů. 	<ul style="list-style-type: none"> Možnost uplatnění odvodů jako nákladů na daních Větší kontrola nad finančními prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> Při překročení limitu vysoká sazba 	<ul style="list-style-type: none"> Pouze jedna sazba
-	<ul style="list-style-type: none"> Vyšší procentuální podíl odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Nemocenské pojištění automaticky zahrnuto, OSVČ – možnost platit nebo neplatit nemoc. Pojištění Malá kontrola nad finančními prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> Plnění odvodů je na nich, což může být finančně náročné Nutnost samostatného placení zdravotního pojištění 	<ul style="list-style-type: none"> Základní sazba je nižší 	<ul style="list-style-type: none"> Základní sazba je vyšší

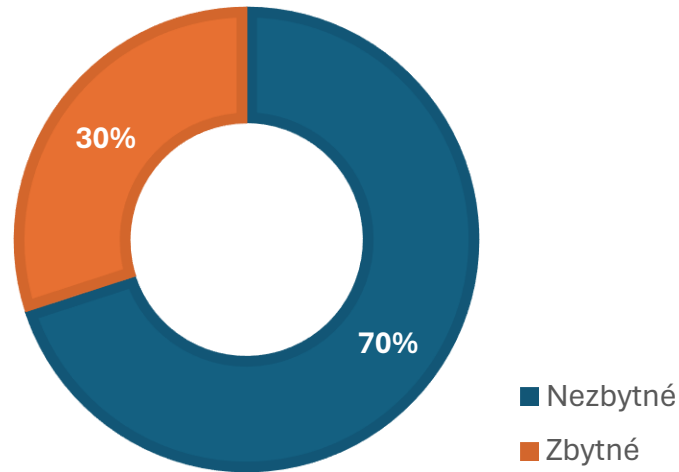

Rodinný rozpočet

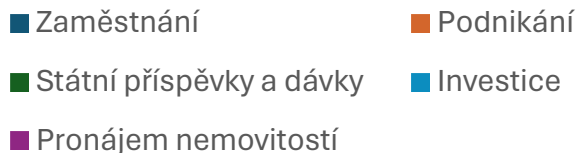
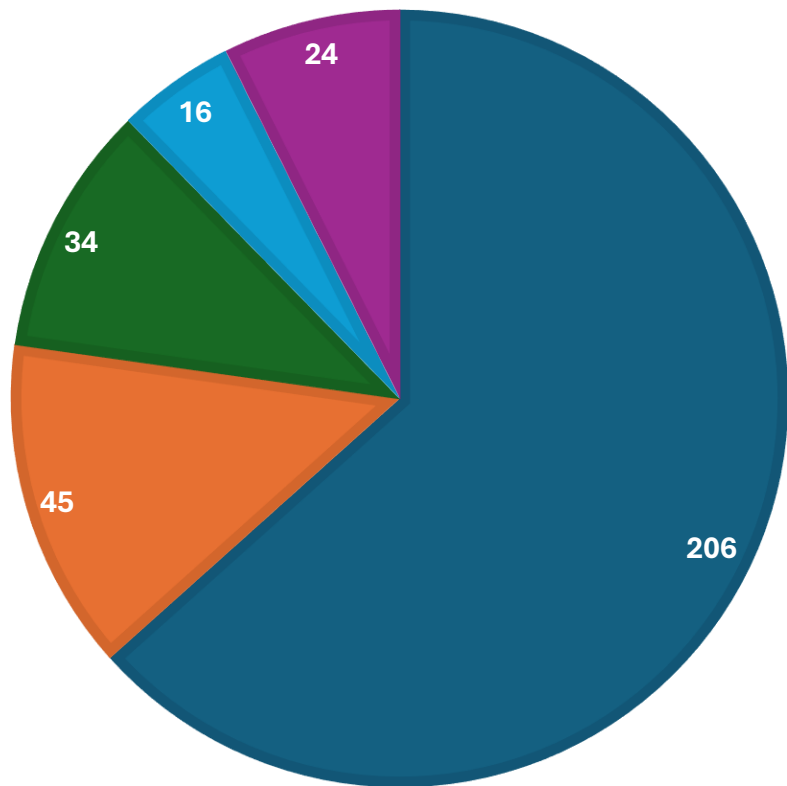
- Doporučené pravidlo 10-20-30-40

- Poměr zbytných a nezbytných výdajů

Výsledky ankety

Zaměstnání

sociální benefity, stálý příjem dle odpracovaného času, výpovědní lhůta, pracovní jistota, nárok na dovolenou
nízká flexibilita, omezený potenciál příjmu, často rutinní

Podnikání

flexibilita, proměnlivý příjem dle schopností podnikatele a hospodaření firmy, uplatnění kreativity, osobní růst
finanční nejistota, pracovní zatížení a zodpovědnost za chod firmy

Dávky a příspěvky od státu

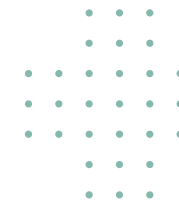
pevně stanovené, jakási jistota v nouzi, snižování chudoby, podpora rodin
závislost na státu, omezená motivace k práci, v mnoha případech dočasné a nedostatečné

Investice – Platí: Čím vyšší riziko, tím vyšší příjmy/ztráty

pasivní příjem (např. v podobě dividend z akcií), ochrana úspor před inflací
riziko trhu, psychologické faktory

Pronájem nemovitostí

stabilní a pravidelný příjem, růst hodnoty nemovitosti v závislosti na čase, ochrana peněz před inflací
potřeba se o nemovitosti starat, vysoká počáteční investice

Úkol - Stříbrní

1. Čistý měsíční příjem Martina a Jany činí dohromady 60 190 Kč (Martin: 35 600 Kč, Jana: 24 590 Kč).
2. Měsíčně by měli odkládat 3386.36 Kč (předpokládáme dožití alespoň do 85 let, úročení na konci roku a celkovou výši renty 4 800 000 Kč)
3. Díky dynamickému přístupu k investicím mohou investovat do různých aktiv s cílem diverzifikovat riziko. Majoritní podíl doporučujeme po čase vložit do nemovitostí, v případě akcií maximálně využít indexů, u jednotlivých akcií sázet na léty ověřené společnosti (exemplárně Berkshire Hathaway). Pozornost věnovat i drahým kovům.
4. Pomoci by jim mohly primárně pasivní příjmy z pronájmu nemovitostí a dividendy.
5. Rodina by měla udržovat rezervu 3-6 měsíců nezbytných výdajů. Za nejlepší považujeme účet spořicí, důležitá je snadná dostupnost peněz.
6. Pro OSVČ by měla být rezerva vyšší, protože nemají zajištěný stabilní příjem jako zaměstnanci. Doporučujeme rezervu udržovat v rozmezí 6-12 měsíců nezbytných výdajů kvůli vyššímu riziku výkyvů příjmů.

Zdroje

- <https://www.penize.cz/mzda-a-plat/238548-cast-vyplaty-bokem-na-ruku-proc-se-cerne-penize-nevyplati>
- <https://www.banky.cz/clanky/jak-sestavit-rodinny-rozpocet/#:~:text=P%C5%99%C3%ADjmy%201%20hlavn%C3%AD%20p%C5%99%C3%ADjem%20%28mzda%2C%20podnik%C3%A1n%C3%AD%2C%20d%C5%AFchod%2C%20rodi%C4%8Dovsk%C3%BD,5%20v%C3%BDnosy%20z%20%C3%BAspor%206%20v%C3%BDnosy%20z%20inve%20stic>
- <https://www.fingood.cz/blog/jak-sestavit-rodinny-rozpocet>
- <https://www.penize.cz/financni-poradenstvi/56764-rodinny-rozpocet-vydaje-nezbytne-nutne-a-zbytne>
- <https://www.mojefinancezlin.cz/2019/10/16/zlate-pravidlo-10-20-30-40-aneb-triky-jak-vyjit-s-vyplatou-jeste-usetrit-a-mit-se-v-budoucnu-lip/>
- <https://www.zpmvcr.cz/o-nas/aktuality/vyse-uhrad-zdravotniho-pojisteni-v-roce-2024>
- http://gymnazium1.milevsko.cz/dokumenty/ekf1/fr/fin_rozp.html
- <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane>
- <https://portal.gov.cz/informace/INF-293>
- <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/kolik-zaplatite-dani-pronajmu-bytu-mame-vas-navod-spocitat/>
- <https://www.hyponamiru.cz/jak-se-zvysi-minimalni-zalohy-osvc-pro-rok-2024/>
- <https://www.idoklad.cz/blog/fyzicka-a-pravnicka-osoba-jaky-je-mezi-nimi-rozdil>
- <https://www.csob-penze.cz/distribuce/pro-zamestnavatele/>
- <https://money.cz/novinky-a-tipy/stitky/socialni-a-zdravotni-pojisteni/>
- <https://www.vzp.cz/o-nas/tiskove-centrum/otazky-tydne/platby-zdravotniho-pojisteni-v-roce-2024>
- <https://www.penize.cz/kalkulacky/vypocet-ciste-mzdy>
- <https://l-a-b-a.cz/blog/460-chcete-investovat-ci-sporit-poznejte-vyhody-a-nevyhody>
- <https://www.finmag.cz/inspirace/445003-vyhody-a-nevyhody-podnikani-neni-nakonec-lepsi-nechat-se-zamestnat>
- <https://artem-saykin.cz/financovani-nemovitosti/jake-jsou-vyhody-a-nevyhody-investovani-do-nemovitosti/>
- <https://www.pixy.cz/apps/uroky/>
- <https://www.forbes.com/advisor/investing/how-to-make-money-in-stocks/>